

324-54

ES CLAIMS TRIBUNAL

TYPE - OF

دیوان دادگستری ایران - ایالات متحده

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

54

Case No. 324

Date of filing: 30 OCT 86

** AWARD - Type of Award Final
- Date of Award 30 OCT 86
____ pages in English 30 pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
____ pages in English _____ pages in Farsi

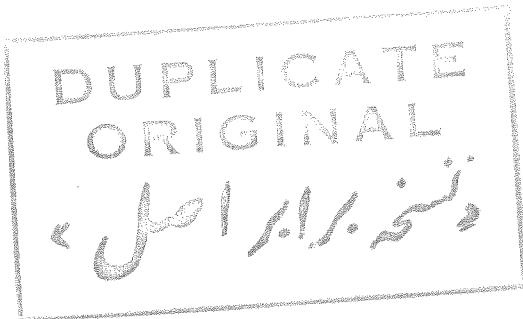
** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____

- Date _____
____ pages in English _____ pages in Farsi

پرونده شماره ۳۲۴
شعبه سه
حکم شماره ۳ - ۳۲۴ - ۲۶۳

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	داندگاه ملی دادگستری ایران-آمریکا
شیت شد - FILED	
Date 30 OCT 1986	تاریخ ۱۸ آبان ۱۳۶۵
No. 324	شماره

فیوتورا تریدینگ اینکورپوریتد،
خواهان،

- و -
شرکت ملی نفت ایران،
خوانده.

حکم

حاضران:

از جانب خواهان: آقای آلن گلمب

آقای مارک هپگود

وکلای خواهان

از جانب خوانده: آقای محمد کریم اشرافی

نماینده رابط دولت جمهوری اسلامی ایران

آقای نوذر دبیران

مشاور حقوقی نماینده رابط

آقای محمد حبیبی

مشاور شرکت ملی نفت ایران

آقای الهمیار موری

وکیل و نماینده شرکت ملی نفت ایران

همچنین:

آقای جان آر. کروک

نماینده رابط دولت ایالات متحده امریکا

۱ - ادعای پرونده حاضر بدوا" از چهار فقره سفارش ناشی می شد که حسب ادعا توسط شرکت ملی نفت ایران ("شرکت نفت") جهت خرید برخی وسائل الکتریکی، از جمله کابل برق، به خواهان، فیوتورا تریدینگ اینکورپوریتد("فیوتورا") داده شده است. نظر به اینکه فیوتورا بخشی‌ای دیگر ادعا را مسترد کرده، مساله مورد اختلاف باقیمانده، به سفارش کابل برق مربوط می شود. فیوتورا اظهار می دارد که کابلها توسط شرکت نفت سفارش داده شده و برای شرکت نفت تولید گردیده و به نحو مقتضی به وی تحويل داده شده است. شرکت نفت منکر این مطلب است. فیوتورا مدعی است که شرکت نفت کماکان ملزم است بهای این کابلها را به فیوتورا پردازد، زیرا فیوتورا نتوانسته بهای آنها را از طریق اعتبار استنادی که بدانمنظور گشایش یافته بود، دریافت نماید. خواهان ادعای خود را بنحو دیگر نیز مطرح کرده، تاثیر حکمی است که دادگاه ایالات متحده علیه بنک آو آمریکا ("حکم") صادر کرده است. این حکم را فیوتورا در تاریخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۳ (۷ مهرماه ۱۳۶۲) با استناد به امتناع بنک آو آمریکا از پرداخت وجه اعتبار استنادی مزبور، تحصیل نمود.

اول - موضوعات شکلی

۲ - در ۱۵ ژانویه ۱۹۸۲ (۲۵ دیماه ۱۳۶۰) فیوتورا دادخواست خود را علیه شرکت نفت به ثبت رساند. پس از تبادل لواح کتبی که در ۶ دسامبر ۱۹۸۴ (۱۵ آذرماه ۱۳۶۳) خاتمه یافت، جلسه استماعی در تاریخ ۳ فوریه ۱۹۸۶ (۱۴ بهمن ماه ۱۳۶۴) در دیوان برگزار شد.

۳ - در طول جریان رسیدگی ، خواهان ادعایش را اصلاح نمود. در ادعای اولیه، خواهان پرداخت وجه سفارش هائی را که حسب ادعا توسط شرکت نفت به موجب چهار

فقره پروفورما به شماره های الف/ ۴۸۴ تا د/ ۴۸۴ داده شده بود، مطالبه نمود.^(۱) در مورد اقلام مندرج در پروفورما شماره ب/ ۴۸۴، خواهان طی لوایح کتبی اش تصدیق کرد که مبلغ ۸۹،۰۸۰ دلار امریکا بابت کل بهای ترانسفورمر مورد بحث دریافت کرده است. در جلسه استماع، خواهان مضافاً "اعلام کرد که آن قسمت از ادعا را که به عنوان ادعای پرداخت مبلغ ۹۶،۲۳۰/۴۰ دلار امریکا بابت "دوازده دستگاه تابلوی کنترل روشنایی و توزیع" و "بنج تن سیم لخت هادی مسی"^(۲) توصیف شده، مسترد می نماید. از آنجا که خوانده اعتراضی به این مساله نکرده است، لذا دیوان این پرونده را در حدی که به سه بخش یاد شده ادعا مربوط می شود، مختومه اعلام می نماید. بالنتیجه، ادعای باقیمانده منحصراً "به سفارش ادعائی کابلهای برق مربوط می شود.

۴ - در تاریخ ۳۰ ژانویه ۱۹۸۶ (۱۰ بهمن ماه ۱۳۶۴) خواهان تعدادی لوایح جدید، از جمله مدارک مستندی تسلیم و از دیوان تقاضا کرد که آنها را مورد ملاحظه قرار دهد. خواهان در جلسه استماع توضیح داد که مطالب و مدارک مزبور همچنین حاوی واقعیات مربوط به حکم (الصادر از دادگاه ایالات متحده) است.

۵ - شرکت نفت اظهار داشت که مدارک خواهان فقط به شرطی می تواند پذیرفته شود که فرصت پاسخگویی بدانها به شرکت نفت داده شود.

(۱) طبق پروفورما شماره الف/ ۴۸۴ "تابلوهای کنترل ضد آب" به قیمت ۹۳۱،۲۸۲ دلار امریکا، طبق پروفورما شماره ب/ ۴۸۴، "دستگاه های مبدل (ترانسفورماتور) به قیمت ۷۳۶،۲۳۶ دلار امریکا، طبق پروفورما شماره ج/ ۴۸۴ "سیم هادی مسی" به بهای ۴۰۰،۱۴ دلار امریکا و طبق پروفورما شماره د/ ۴۸۴ "مقداری کابل برق معین به بهای ۷۱۵،۳۷۱ دلار امریکا عرضه شده بود. بدین ترتیب، کل قیمت این پروفورماها ۲۸۲،۷۴۲ دلار امریکا بود.

(۲) عین شرایط مندرج در پروفورماهای شماره الف/ ۴۸۴ و ج/ ۴۸۴.

۶ - دیوان ملاحظه می نماید که خواهان دلیلی در توضیح یا توجیه تأخیر در ثبت این مدارک ارائه نکرده است. خواهان از سال ۱۹۸۳ از واقعیات و ادله و مدارک مورد استناد اطلاع و بدانها دسترسی داشته است. دیوان داوری دلیلی نمی بیند که با صدور دستور تسلیم مدارک جدید توسط طرفین، موجب اطالة جریان رسیدگی شود. دیوان از نظر رعایت موازین انصاف و مساوات بین طرفین، مدارکی را که علیرغم اعتراض طرف دیگر باتأخیر به ثبت رسیده، بطورمعمول نمی پذیرد. گرچه دیوان دلیلی برای عدول از این قاعده در اینجا نمی بیند، با اینحال براین نظر است که به واقعیات مورد استناد خواهان در ارتباط با حکم (صادره توسط دادگاه ایالات متحده) باید توجه مقتضی بعمل آید. دلیل این امر نیزاینست که خواهان ضمن مطالبی که شفاهان» در جلسه استماع عنوان کرد، «صراحتاً» به حکم مزبور اشاره نمود و باید تصمیم گرفته شود که آیا حکم یاد شده تاثیری در حق خواهان در تعقیب ادعای خویش در این دیوان می گذارد، یا خیر. در نتیجه، دیوان مطالب تسلیمی خواهان را، سوای آنچه که به واقعیات مربوط به حکم تحصیلی توسط فیوتورا علیه بانک آو امریکا ارتباط می یابد، رد می کند.

۷ - در جلسه استماع، خواهان به عنوان مبنای دیگری جهت طرح ادعای خویش به فرضیه دارا شدن غیرعادلانه استناد کرد. شرکت نفت به این مطلب اعتراض واستدلال کرد که ادعائی بر مبنای این فرضیه، در دادخواست عنوان نشده و طرح بعدی آن در حکم ادعای جدیدی است که دیرتر از موعد تسلیم شده است. دیوان نمی تواند استدلال شرکت نفت را پذیرد، زیرا به هر صورت خود را مقتيد به فرضیه های حقوقی مورد استناد طرفین نمی داند.

دوم - صلاحیت

۸ - بر مبنای ادله و مدارک تسلیمی، دیوان متقادع شده است که فیوتورا تبعه ایالات متحده در مفهوم بند ۱ ماده دو و بند ۱ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی است.

علاوه بر این، دیوان قبله در پرونده فیوتورا تریدینگ اینکورپوریتد و سازمان آب و برق خوزستان، حکم شماره ۱۸۷-۳۲۵۳، صفحات ۶-۸ (انگلیسی)، مورخ ۱۹ اوت ۱۹۸۵ (۲۸ مردادماه ۱۳۶۴) بر مبنای ادله و مدارکی که اساساً مشابه مدارک مورد استناد در پرونده حاضر است، رای داده است که فیوتورا تبعه ایالات متحده می باشد.

۹ - این مطلب مورد اختلاف نیست که شرکت نفت واحد تحت کنترل ایران بوده و لذا دعوای مطروح در دیوان، در مفهوم بیانیه حل و فصل دعاوی، متوجه اوست.

۱۰ - شرکت نفت در مقام دفاع می گوید که دعوای مطروح در این پرونده متوجه او نیست و طرف مربوطه دعوی یک واحد ایرانی دیگر موسوم به گسترش مسکن ("گسترش مسکن") است. این دفاع با توجه به ارتباط آن با ماهیت دعوا، بعدها مورد رسیدگی واقع خواهد شد.

۱۱ - در رابطه باصلاحیت نسبت به موضوع دعوا، دیوان بر این نظر است که ادعاهای مفهوم بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی، از دین یاقرارداد فیما بین ناشی شده است.

۱۲ - به سایر موضوعات مربوط به صلاحیت همراه با ماهیت دعوا رسیدگی خواهد شد.

سوم - ماهیت دعوا

الف - ادعاهای مربوط به قرارداد

یک - شرح واقعیات

۱۳ - در سال ۱۹۷۶ شرکت نفت تصمیم گرفت یک پروژه خانه سازی در شهرستان

اصفهان واقع در ایران اجرا نماید ("پروژه خانه سازی") و برای انجام این منظور قراردادی به شماره سی سی ۷۵۷ ("قرارداد سی سی ۷۵۷") با گسترش مسکن منعقد ساخت. برای اجرای این پروژه، شرکت نفت یک فقره اعتبار استادی شماره ۰۴/۸۸۰۹۶ مورخ ۸ آوت ۱۹۷۶ (۱۳۵۵ مردادماه) را توسط بانک مرکزی به نفع گسترش مسکن و به حساب شرکت نفت ("اعتبار استادی") افتتاح کرد. مبلغ اعتبار استادی ۶۰۷۸۴،۴۵۲ دلار امریکا بود.

۱۴ - بدنبال ارسال یک فقره پروفورمای شماره د/۴۸۴ مورخ ۱۰ آوت ۱۹۷۸ (۱۹ مردادماه ۱۳۵۷)، یک شرکت ایرانی موسوم به ("توردون")، پیشنهادی برای فروش مقداری کابل برق معین ("کابلها") به گسترش مسکن تسلیم نمود. در پروفورمای یاد شده که ۶۰ روز اعتبار داشت، مبلغ ۳۷۱،۷۱۵ دلار امریکا بابت کابلها اعلام بهای شده و بعلاوه ذکر شده بود که قیمتها به دلار امریکا و بر مبنای "سی اند اف (قیمت + هزینه حمل) بندر شاهپور/ خرمشهر" و مدت تحويل "۳/۵ ماه" می باشد. در نامه ضمیمه پروفورمای مذکور (و سه پروفورمای دیگری که اکنون دیگر مورد اختلاف نیستند) همچنین قید شده بود که "پرداخت بهای باید با افتتاح اعتبار استادی غیرقابل برگشت به میزان ۱۰۰ درصد ارزش سفارش، در وجه فیوتورا صورت گیرد".

۱۵ - ظاهراً "پروفورمای یاد شده بعداً" جهت تصویب برای شرکت نفت ارسال شد. شرکت نفت قبول دارد که پیشنهادهایی از قبیل آنچه که در پروفورمای مورد بحث اعلام شده، "می بایست (از نظر مناسب بودن قیمت و مطابقت با مشخصات) به تائید شرکت نفت می رسد". شرکت نفت طی نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۷۸ (۶ آبانماه ۱۳۵۷) به امضای آقای فروز دولو و با عنوان "موضوع: پروژه خانه سازی شرکت ملی نفت ایران. قرارداد شماره سی سی ۷۵۷ - وسائل برقی کارگاه شماره ۱ اصفهان (تقاضای واردات شماره ۵۹۰)"، به گسترش مسکن اطلاع داد که "پروفورمای شماره د/۴۸۴ مورخ ۷۸/۸/۱۰

(۱۹ مردادماه ۱۳۵۷) صادره از شرکت نوردون در تاریخ ۱۳۵۷/۸/۱ (۲۳ اکتبر ۱۹۷۸) به تصویب مدیریت شرکت ملی نفت ایران رسید" و "بدینوسیله از شما تقاضا می‌شود نسبت به سفارش اقدام و نتیجه را به این دفتر اعلام فرمائید" ("نامه قبولی").

۱۶ - گسترش مسکن طی نامه مورخ ۸ نوامبر ۱۹۷۸ (۱۷ آبانماه ۱۳۵۷) به نوردون، نسخه ای از نامه قبولی شرکت نفت را ارسال واعلام داشت که "برابر دستور مشتری اکنون قادریم پروفورما مذکوردر بالا (به شماره ۴۸۴/۱۷۷۵ مورخ ۱۰ اوت ۱۹۷۸) را قبول نموده و نسبت بانتقال اعتبار اسنادی به آن شرکت اقدام نمائیم ...".

۱۷ - در تاریخ ۲۰ نوامبر ۱۹۷۸ (۲۹ آبانماه ۱۳۵۷) نوردون سفارش خریدی به امضا آقای "ب. خسروی"، که حاوی فهرست کابلها با مشخصاتی مشابه مشخصات مندرج در پروفورما بود ("سفارش خرید") برای فیوتورا ارسال داشت. در سفارش خرید عبارات زیر قید شده است:

نام و نشانی فروشنده
فیوتورا تریدینگ اینک
صندوق پستی ۲۵۷
وینچستر، ماساچوستس ۰۱۸۹۰
ایالات متحده امریکا
....

شماره سفارش ما
د/۴۸۴
....

تحویل: تحویل باید ظرف دو ماه از تاریخ این سفارش انجام گیرد.

۱۸ - به نظر می‌رسد که گسترش مسکن ۲۰ درصد بهای سفارشاتی از قبیل سفارش موضوع پروفورما را قبل از پرداخت و اعتبار اسنادی، طبق شرایط خود، فقط ۸۰ درصد ارزش سفارشها را شامل می‌شد. کل قیمت پروفورما مورد بحث و سه فقره پروفورما دیگری (که اکنون دیگر مورد اختلاف نیست) ۷۴۲، ۲۸۲ دلار امریکا بود. دلیل و مدرکی

مبنی بر اینکه ۲۰ درصد پیش پرداخت، یعنی مبلغ ۱۴۸،۴۵۶/۴۰ دلار امریکا چه موقع تادیه و یا دریافت شده، در دست نیست، لیکن فیوتورا دریافت آنرا تصدیق می کند. ذیلاً تأثیر پیش پرداختهای دریافتی توسط فیوتورا بر مبلغ استحقاقی وی مجدداً مورد بحث قرار خواهد گرفت (رجوع شود به پاراگراف ۵۷ زیر).

۱۹ - در تاریخ ۱۰ مه ۱۹۷۹ (۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸) فیوتورا "اعلامیه‌ای به شماره ۴۵۱۵۲۳ /۰۴/۸۸۰۹۴ کیو. کیو - آمریکا- نیویورک دریافت کرد که ضمن آن به وی اطلاع داده شده بود که اعتبار استنادی شماره ۰۴/۸۸۰۹۴ در وجه شرکت گسترش مسکن و به حساب شرکت ملی نفت ایران، تهران، اکتون برای شما ارسال می‌شود". به موجب این اعتبار استنادی حداقل مبلغ ۵۹۳،۸۲۵/۶۰ دلار "در قبال ارائه بروات دیداری توسط شما و در وجه ما، همراه با اسناد و مدارک ثابته زیر، بابت ۸۰ درصد ارزش پروفورمای اجنبایی که در صورتحساب به عنوان... کابل، سی اند اف بندر شاهپور مشخص شده است" در اختیار شما قرار خواهد گرفت. در اعلامیه همچنین شرط شده بود که "کابلها، حداقل تا ۹ زوئیه ۱۹۷۹ (۱۸ تیرماه ۱۳۵۸) حمل خواهند شد". تاریخ انقضای اعتبار ۱۰ اکتبر ۱۹۷۹ (۱۸ مهرماه ۱۳۵۸) تعیین شده بود. لکن، در ۷ زوئن ۱۹۷۹ (۱۷ خردادماه ۱۳۵۸) بنک آو امریکا به فیوتورا اطلاع داد که اعتبار استنادی اصلاح و تاریخهای حمل و انقضای تا اول دسامبر ۱۹۷۹ (۱۰ آذر ماه ۱۳۵۸) تمدید شده است.

۲۰ - بدوان" نوردون طی نامه‌ای بتاریخ ۶ سپتامبر ۱۹۷۸ (۱۵ شهریورماه ۱۳۵۷) به شرکت نفت، یعنی یکماه پس از تسلیم پروفورما، یک شرکت ایتالیائی موسوم به "آلفاکاوی" را به عنوان سازنده کابل معرفی کرده بود. لکن، کابلها سرانجام توسط یک شرکت اسپانیائی موسوم به جنرال کیبل سیت اس. آو بارسلونا ("سیت") تولید شد. در پنجم اکتبر ۱۹۷۹ (۱۳ مهرماه ۱۳۵۸) فیوتورا طی تلکسی به گسترش مسکن اطلاع داد

که کابلها آماده حمل است، لیکن تنها بندر قابل دسترسی در ایران بندر خرمشهر است. در یازدهم اکتبر ۱۹۷۹ (۱۹ مهرماه ۱۳۵۸) گسترش مسکن با تلکس پاسخ داد که اعتبار استنادی اصلاح گردیده و حمل به خرمشهر مجاز است.

۲۱ - ظاهراً پیش از حمل کابلها، فیوتورا ترتیبی داد که کابلها توسط شرکت رابرت دبلیوهانت کامپنی، انجینیرز مورد آزمایش واقع شوند. مدرک این آزمایش "گواهی شماره ۶۷۷۲" مورخ دوم اکتبر ۱۹۷۹ (۱۰ مهرماه ۱۳۵۸) می باشد.

۲۲ - فیوتورا با تلکس به گسترش مسکن اطلاع داد که کابلها در تاریخ ۱۲ اکتبر ۱۹۷۹ (۲۰ مهرماه ۱۳۵۸) از بندر بارسلون به خرمشهر حمل شده و انتظار می رود که روز ۲۶ اکتبر ۱۹۷۹ (۴ آبانماه ۱۳۵۸) به بندر یاد شده وارد شود. در ۱۶ اکتبر ۱۹۷۹ (۲۴ مهرماه ۱۳۵۸) طی تلکسی به گسترش مسکن اطلاع داده شد که نام کشتی "آریا مرمر بی آر ال ۵۳" است.

۲۳ - طبق استناد حمل تسلیمی، از جمله بارنامه‌ای بتاریخ ۱۱ اکتبر ۱۹۷۹ (۱۹ مهرماه ۱۳۵۸) (که شماره آن در نسخه ای که به دیوان تسلیم شده ناخواناست) ("بارنامه") "حلقه سیم مسی" طبق مشخصات زیر توسط خطوط کشتیرانی ملی آریا از بارسلونا به خرمشهر حمل شده است:

بانک مرکزی ایران
اعتبار استنادی شماره ۰۴/۸۸۰۹۴
شرکت ملی نفت ایران - تهران
سفارش شماره ۲۰۱۵/۴۸۴/د
پروفورمای شماره ۴۸۴/د
شماره تعرفه گمرکی ایران ۸۵/۱۹

در بارنامه همچنین نام و نشانی گیرنده چنین ذکر شده است: شرکت ملی نفت ایران پی/سی تی آ دی ئی فیوتورا تریدینگ (صندوق پستی ۲۵۷) وینچستر، آمریکا. آ ۰۱۸۹۰ - آیالات متحده امریکا. نام کشتی "آریا مرمر پی آر ال ۵۳".

۲۴ - از سوابق امر چنین بر می آید که کابلها در واقع به خرمشهر وارد شد. معیندا، طرفین در مورد تاریخ ورود اختلاف دارند.

۲۵ - در تاریخ ۹ نوامبر ۱۹۷۹ (۱۸ آبانماه ۱۳۵۸) فیوتورا صورتحساب شماره ۶۰۲۴/۴۸۴ ("صورتحساب") را بابت "سفارش شماره ۲۰۱۵/۴۸۴" که از جمله، حاوی مشخصات زیر بود، برای شرکت نفت ارسال داشت:

خریدار:
شرکت ملی نفت ایران
تهران - ایران
(پروژه شماره د ۴۸۴ شرکت نفت)

گیرنده:
بانک مرکزی ایران
تهران - ایران
اعتبار استنادی شماره ۰۴/۸۸۰۹۴
شرکت ملی نفت ایران
سفارش شماره د ۴۸۴

دلار امریکا	۵۲۰,۴۰۱	کل قیمت سی آند اف خرمشهر
دلار امریکا	۱۰۴,۰۸۰	کسر می شود: ۲۰ درصد پیش پرداخت دریافتی

دلار امریکا	۴۱۶,۳۲۱	مبلغ برات بابت ۸۰ درصد بقیه بهای صورتحساب

۲۶ - در همان روز، یعنی ۹ نوامبر ۱۹۷۹ (۱۸ آبانماه ۱۳۵۸) فیوتورا یک فقره برات دیداری شماره ۶۰۲۴/۴۸۴ حاوی شماره رفرانس "کیو. کیو ۴۵۱۴۲۳" بنک آو امریکا را به منظور برداشت مبلغ ۴۱۶,۳۲۱ دلار امریکا بابت اعتبار استنادی شماره

۰۴/۸۸۰۹۴ بانک مرکزی ایران، به بنک آو امریکا، شعبه نیویورک تسلیم کرد. در
برات همچنین قید شده بود:

قیمت دریافتی و هزینه ها به حساب شرکت ملی نفت ایران

۲۷ - به نظرمی رسد که پرداخت وجه اعتبار استنادی بدوا" به علت دستور مورخ ۱۴ نوامبر ۱۹۷۹ (۲۳ آبانماه ۱۳۵۸) ریاست جمهوری امریکامبینی برآنسداددار ایشای ایران در ایالات متحده با مانع مواجه شد. لکن، بعذا" بنک آو امریکا به فیوتورا اطلاع داد که:

علی رغم تسلیم جواز شماره آی - ۱۰۴ مورخ ۱۱ دسامبر ۱۹۷۹ (۲۰ آذرماه ۱۳۵۸) فدرال رزرو بنک آو نیویورک توسط شما، به علت توقیف دارائی های بنک مرکزی ایران، تهران در دفتر ما، قادر نیستیم وجه لازم را به شما بپردازیم.

۲۸ - فیوتورا راجع به این موضوع مستقیما" از شرکت نفت استفسار و در تاریخ ۱۸ دسامبر ۱۹۷۹ (۲۷ آذرماه ۱۳۵۸) پاسخی طی تلکس از نامبرده دریافت کرد، بدین مضمون: "ما... نسخه ای از تلکس شماره ۹۱ مورخ ۷۹/۱۲/۱۲ (۲۱ آذرماه ۱۳۵۸) شما راجع به پروژه فوق الذکر را جهت اقدام مقتضی به بخش مهندسی و ساختمان شرکت نفت فرستاده و ضمنا" از ایشان تقاضا کرده ایم که نتیجه را به شما اطلاع دهند..." بعذا" خواهان که نتوانسته بود از طریق اعتبار استنادی در ایالات متحده پول خود را دریافت کند، برآن شد که وجه اعتبار استنادی را از طریق بنک ملی ایران در هامبورگ، واقع در آلمان وصول نماید. طرفین موافقت دارند که فیوتورا حداقل تا ژوئیه ۱۹۸۰ از دریافت وجه اعتبار استنادی محروم شده بود. اختلافی در این مورد نیست که فیوتورا به طریقه دیگری نیز مبلغ صورتحساب را دریافت نکرده است.

دو - اظهارات طرفین

۲۹ - برآساس مراتب پیش گفته، فیوتورا مدعی است که قراردادی بین وی و شرکت نفت منعقد شده است. شرکت نفت کابلها را به فیوتورا سفارش داده، فیوتورا موجبات تولید

کابلها را طبق مشخصات مورد نظر شرکت نفت فراهم آورده و کابلها به نحو مقتضی به شرکت نفت تحویل داده شده است. فیوتورا تصدیق می کند که پیش پرداختی معادل ۲۰ درصد صورتحساب قیمت کابلها دریافت کرده است و اکنون پرداخت ۸۰ درصد بقیه، یعنی ۴۱۶,۳۲۱ دلار امریکا را توسط شرکت نفت مطالبه می نماید. فیوتورا همچنین بهره متعلقه به این مبلغ را به نرخ تجاری که حسب ادعا ۱۲ درصد است، و نیز هزینه های داوری را خواستار است.

۳۰ - دفاع شرکت نفت اساساً اینست که قراردادی در مورد کابلها منعقد نشده و اگر قراردادی هم در کار بوده، طرفین آن فیوتورا و شرکت نفت بوده اند. شرکت نفت اظهار می دارد که اگر قراردادی هم منعقد شده، طرف خریدار گسترش مسکن بوده و نه شرکت نفت، که بدینترتیب ادعای حاضر خارج از صلاحیت دیوان قرار می گیرد، و طرف فروشنده نیز نوردون بوده و نه فیوتورا، که بدین ترتیب نیز ادعا غیرقابل طرح می گردد. شرکت نفت مدعی است که به هر صورت، فیوتورا قرارداد ادعائی را علی الخصوص به علت عدم تحویل موقعیت کابلها نقض کرده است.

۳۱ - فیوتورا اظهار می دارد که اعتبار اسنادی، به خودی خود در حکم قراردادی بین طرفین است. نامبرده استدلال می کند که به هر صورت، اعتبار اسنادی همراه با کلیه ادله و مدارک تسلیمی دیگر، وجود قرارداد بین فیوتورا و شرکت نفت را ثبات می نماید. در رابطه با مدارک تسلیمی، فیوتورا استدلال می کند: که اظهار وی مبنی بر اینکه از طریق کارگزار ایرانی خود، یعنی نوردون اقدام کرده "... صرفاً" یک امر منطقی است و هیچ مدرکی از جهت ثبات این واقعیت وجود نداشته و یا ضروری نیست. در رابطه با توجه دعوی به خوانده، فیوتورا معتقد است که گسترش مسکن در معامله موردنی بحث در این پرونده، به عنوان عامل شرکت نفت عمل کرده است. حسب ادعا، گسترش مسکن فقط موظف بود تشریفات مناقصه را از جانب شرکت نفت انجام دهد ولذا قراردادهای منعقده توسط گسترش مسکن نسبت به

شرکت نفت تعهد آور بوده است. طبق اظهار خواهان، دلیل این امر اولاً "این واقعیت است که شرکت نفت طرفی بوده که موجبات گشایش اعتبار استنادی را که بعداً "قسمتی از وجه آن جهت پرداخت بهای کابلیابه فیوتورا منتقل شد، فراهم آورده و ثانیاً" مکاتبات دیگری که بعنوان مدرک در پرونده حاضر ارائه گردیده، توسط شرکت نفت بعمل آمده است. بنابراین، طرف متعاقد واقعی شرکت نفت است، نه گسترش مسکن.

۳۲ - در رابطه با مالکیت ادعاء، شرکت نفت به ویژه استدلال می کند که تنها طرفی که وی می شناسد، نوردون است و فیوتورا فقط به عنوان دلال نوردون وارد معامله شد. بنابراین، مالک واقعی ادعا نوردون است و نه فیوتورا. شرکت نفت به نامه مورخ ۱۳۵۹/۲/۱۶ (۶ مه ۱۹۸۰) به امضاء نوردون و خطاب به شرکت نفت استناد می کند که عنوان زیر را دارد: "شرکت ملی نفت ایران، سرپرست پروژه های ساختمانی، قابل توجه جناب آقای فروز دولو، موضوع: قرارداد شماره ۷۵۷ CC پروژه ساختمانی شرکت ملی نفت ایران". نامه حاوی شرح معامله مورد بحث در پرونده حاضر است و در آن نوردون از فیوتورا بعنوان "دلال امریکائی نوردون" یاد کرده، و از جمله چنین نوشته است:

در این موقع شرکت نوردون جهت تسریع در کارها و خورد نکردن اعتبار استنادی تصمیم گرفت فقط درخواست یک فقره اعتبار استنادی بنماید یا بعبارت دیگر یک اعتبار استنادی برای هر چهار قلم^(۳) بازگردد برای اینکار شرکتی را بعنوان دلال خود بنام شرکت فتورا در امریکا انتخاب نمود و از شرکت گسترش مسکن درخواست کرد که اعتبار استنادی چهار قلم بنام فتورا فرستاده شود. گسترش مسکن که دارنده اعتبار استنادی اصلی شرکت بوده به بانک خود (بانک آف امریکا) دستور داد آن قسمت از اعتبار استنادی مربوط به ما برای شرکت فتورا فرستاده شود.
....

چون چهار کمپانی سازنده فقط نوردون را می شناسند و سفارش اولیه را از نوردون دریافت کرده اند اکنون داشما" جهت تحويل اجناس به شرکت نوردون فشار می آورند...

(۳) یعنی اقلام مذکور در چهار فقره فاکتور به شماره های ۱/۴۸۴ تا دی (رجوع شود به پانویس شماره ۱ بالا).

۳۳ - شرکت نفت مضافاً "انکار می کند که گسترش مسکن عامل وی بوده است. نامبرده اظهار می دارد که طبق قرارداد سی سی ۷۵۷، گسترش مسکن پیمانکار مستقلی بود که ملزم بود اقلام مختلفی را که می بایست تهیه شود به مناقصه گذارده یا استعلام کند. پیشنهادهای دریافتی سپس به تصویب شرکت نفت می رسید و متعاقب آن گسترش مسکن، که به عنوان "پیمانکار طرح خانه سازی" شناخته می شد، سفارش های مربوطه را به سازندگان مختلف می داد. شرکت نفت مدعی است که علت نام بردن از وی فقط تسهیل امور تخصیص گمرکی، گشايش اعتبار اسنادی و امور مشابه بود. بدینسان، شرکت نفت نتیجه می گیرد که گسترش مسکن طرف متعاقد هر قراردادی است که برای طرح خانه سازی منعقد شده است.

۳۴ - در رابطه با اجرای قرارداد ادعائی، فیوتورا اظهار می دارد که وی قرارداد را به طور کامل طبق شرایط آن اجرا کرده است، لکن شرکت نفت با عدم تضمین پرداخت قیمت صورتحساب کابلها به فیوتورا، خواه از طریق تعیین اعتبار اسنادی و خواه از طرق دیگر، قرارداد را نقض کرده است.

۳۵ - از سوی دیگر، شرکت نفت ادعا می کند که اگر قراردادی هم در کار بوده، فیوتورا به ویژه به دلایل زیر آنرا نقض کرده است. (۱) جایگزین ساختن سیت به جای سازنده معرفی شده قبلی، بدون آگاهی یا موافقت شرکت نفت، (۲) عدم ترتیب آزمایش بموقع کابلهایی که قرار بود ارسال شود، (۳) عدم تحویل کابلها تا اکتبر ۱۹۸۰. شرکت نفت مضافاً "مدعی است که فیوتورا یا نوردون هیچگاه به وی اطلاع ندادند که کابلها در حال حمل بوده و وارد خواهند شد و قرار است که از اسپانیا حمل شوند و نه از ایتالیا.

۳۶ - در رابطه با اولین تخلف ادعائی، شرکت نفت می گوید که نوردون متعدد بود که ترتیب تولید کابلها را توسط شرکت ایتالیائی آلفاکاوی که بدوا" معرفی شده بود، بدهد.

شرکت نفت به نامه مورخ ۶ سپتامبر ۱۹۷۸ (۱۵ شهریورماه ۱۳۵۷) نوردون به گسترش مسکن استناد می کند که ضمن آن نوردون اعلام کرده بود که "پیرو اعلام بهای شماره ۴۸۴/۱۵۷۵ مورخ ۱۰ اوت ۱۹۷۸ (۱۹ مردادماه ۱۳۵۷) ما، لطفاً" توجه فرمائید که نام سازندگان وسائل عرضه شده... کابلها، آلفاکاوی... است".

۳۷ - فیوتورا در پاسخ اظهار می دارد که نه در پروفورما و نه در سفارش خرید، و نه حتی در اعتبار اسنادی، اسمی از سازنده برده نشده و موافقت نامه ادعائی نیز متضمن تعهدی به خرید از سازنده معینی نبوده است. فیوتورا مضافاً" ادعا می کند که در آن زمان قیمت‌های سیت از قیمت‌های آلفا کاوی نازل تر بود و به هر صورت، اجنبی از قبیل کابل، مثل کابل‌های مورد اختلاف در این پرونده، مثلی (fungible) هستند. بنابراین اگر کابلها مطابق با مشخصات قرارداد باشد، اینکه کدام سازنده آنرا تولید کرده، برای خریدار مساله مهمی نیست.

۳۸ - در رابطه با دومین تخلف ادعائی، شرکت نفت می گوید که کابلها می بایست پیش از حمل مورد آزمایش واقع می شدند و اینکار انجام نشده است. در نتیجه، حمل کابلها مجاز نبوده است. شرکت نفت به شرط مندرج در اعتبار اسنادی صادره توسط خود به نفع گسترش مسکن اشاره می کند، که در آن قید شده است که ارائه مدارکی از جمله مدرک زیر الزامی است:

۵ - گواهی آزمایش صادره توسط آر. دبليوهانت کامپنی، در شش نسخه

۳۹ - فیوتورا پاسخ می دهد که گرچه آزمایش کابلها طبق شرایط قرارداد الزامی نبود، با اینحال این اجنب این در دوم اکتبر ۱۹۷۹ (۱۰ مهرماه ۱۳۵۸) مورد آزمایش واقع شد (رجوع شود به پاراگراف ۲۱ بالا). در مورد گواهی آزمایش کابلها، فیوتورا به نامه

مورخ ۱۸ آوریل ۱۹۷۹ (۲۹ فروردین ماه ۱۳۵۸) خطاب به بانک مرکزی ایران، اداره معاملات ارزی، استناد می کند که "از طرف شرکت ملی نفت ایران" امضاء شده و عنوان آن "اعتبار استنادی شماره ۰۴/۸۸۰۹۴" می باشد. در نامه مذبور ضمن مطالبی قید شده است که:

۳ - در مورد اعتبار استنادی که قرار است تا پایان دسامبر ۱۹۷۹ (۱۰ دیماه ۱۳۵۷) تمدید شود، لطفاً شرط مربوط به آزمایش و تسلیم گواهی مربوط از شرکت هانت را حذف نمایند.

۴ - در مورد تخلف ادعائی سوم، شرکت نفت اظهار می دارد که برخلاف تاریخ مورد انتظار طبق اسناد حمل، کابلها حدود ده ماه پس از تاریخی که خواهان ادعا می کند، یعنی در حوالی ۱۴ اوت ۱۹۸۰ (۲۳ مردادماه ۱۳۵۹)، توسط فیوتورا از اسپانیا ارسال و در ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ (۲۱ شهریورماه ۱۳۵۹) به بندر خرمشهر واصل شد. شرکت نفت به نامه مورخ ۵۹/۸/۱۰ (اول نوامبر ۱۹۸۰) گسترش مسکن خطاب به وزارت نفت، آقای فروز دولو، "سرپرست پروژه - پروژه های ساختمانی - مهندسی و ساختمان" استناد می کند که در آن از جمله چنین آمده است:

موضوع: طرحای خانه و آبارتمناسازی - پیمان سی سی ۷۵۷ سفارش ۴
قلم وسائل برقی (ترانسفورمر- کابل - تابلو - سیم مسی) مربوط به اعتبار
کلی ۰۴/۸۸۰۹۴ و اعتبار فرعی کیو.کیو/۰۵۱۴۲۳

....
مابقى ۳ قلم کالا که قرار بود در نیمه دوم سال ۱۹۷۹ حمل گردد بعلت
بلوکه کردن حسابها در بانک امریکا و عدم پرداخت بهای اجناس بدینفع
تاکنون از مبدأ حمل نشده است.

....

لیکن، پس از دریافت نامه شماره ۹۰۳۳۳/۷۶۰۱/۷ مورخ ۵۹/۶/۲۲ آنشرکت که در آن به ورود مقداری کابل ساخت کارخانه "سیت" و تخلیه آنها در یکی از اتبارهای شرکت نفت در گمرک خرمشهر اشاره شده بود

بلافاصله به شرکت ترانلوا - اکسپرس اطلاع داده شد تا موضوع را سریعاً بررسی و نتیجه را اعلام نمایند. شرکت مزبور نیز از طریق نمایندگی خود در خرمشهر پیگیری لازم را انجام و طی نامه شماره ۵۴۳ مورخ ۵۹/۷/۱۹ ورود و تخلیه محموله ای در محوطه شرکت نفت در بندر خرمشهر با مشخصات زیر را به این شرکت گزارش نموده است:

مشخصات محموله رسیده:

- ۱ - نوع و مقدار کالا: ۴۸ رول کابل بوزن ۱۵۲،۲۷۵ کیلو
- ۲ - نام کشتی و شماره بارنامه با ایران مرمر سفر ۵۳ - بارنامه اداری ۱۹۲ و بارنامه دریائی ۲۰
- ۳ - تاریخ ورود و تخلیه: ۱۳۵۹/۶/۲۱ (خرمشهر)
- ۴ - مبدأ حمل کالا. وینچستر امریکا - از کارخانه جنرال کابل (سیت)
- ۵ - علامت: بانک مرکزی ایران برای شرکت ملي نفت - شماره اعتبار ۰۴/۸۸۰۹۴

از طرفی چون این شرکت برای ترجیح محموله مزبور هیچگونه استنادی در دست ندارد، لذا موضوع را باطلاع آقای معینی - مدیر عامل شرکت نوردون و رابط شرکت فیوتورا در ایران - رسانیده و از نامبرده تقاضا گردید چنانچه اطلاعاتی در اینمورد داشته باشد در اختیار این شرکت قرار دهند ولی ایشان از موضوع حمل و تخلیه این محموله اظهار بی اطلاعی نمودند.

علیهذا، با در نظر گرفتن نکات فوق، به پیوست کپی نامه شماره ۵۴۳ مورخ ۵۹/۷/۱۹ شرکت ترانلوا اکسپرس در رابطه با ورود و تخلیه محموله اشاره شده در محوطه شرکت نفت در گمرک خرمشهر را جهت اطلاع و هرگونه اقدام ارسال [این نامه در این پرونده بعنوان مدرک ارائه نشده است] و ضمناً باستحضار می رساند همانطور که در نامه^۲ ترانلوا اکسپرس آمده، تحقیقات انجام شده قبل از وقوع جنگ اخیر و تعطیل اداره گمرک خرمشهر صورت گرفته و در حال حاضر امکان هیچگونه اقدامی وجود ندارد.

شرکت گسترش مسکن

- ۴۱ - فیوتورا برای اثبات این مطلب که کابلها در واقع پیش از تاریخ اول دسامبر ۱۹۷۹ (۱۰ آذرماه ۱۳۵۸) حمل شده، به استناد حمل تسلیمی و برای اثبات ورود کابلها به بندر خرمشهر، به نامه مورخ اول نوامبر ۱۹۸۰ (۱۰ آبانماه ۱۳۵۹) مورد استناد شرکت نفت

در بالا (رجوع شود به پاراگراف ۴۰) استناد می کند.

۴۲ - بالاخره، فیوتورا خاطر نشان می سازد که شرکت نفت نه در زمان ارائه صورتحساب و نه در جریان رسیدگی حاضر، به قیمت صورتحساب ایراد نگرفته است. وی مدعی است که به هر صورت، اختلاف قیمت (۱۴۸،۶۸۶ دلار آمریکا) بین پروفورما و صورتحساب شماره ۴۸۶/۶۰۲۴ ناشی از افزایش سریع هزینه های تولید بوده که پیش از دریافت نامه قبولی و نامه مورخ ۸ نوامبر ۱۹۷۸ (۱۷ آبانماه ۱۳۵۷) گسترش مسکن (رجوع شود به پاراگراف ۱۶ بالا)، اما بعداز انقضای ۶۰ روز مدت اعتبار پروفورما، واقع شده است. درنتیجه، فیوتورا می گوید که وی مقید به قیمت پیشنهادی نبوده و اکنون استحقاق دریافت مبلغ صورتحساب را دارد. فیوتورا استدلال می کند که چون شرکت نفت بدون اعتراض، مبلغ (۸۹،۰۸۰ دلار آمریکا) مندرج در صورتحساب ترانسفورمرها را که بهمین صورت سفارش داده شده بود، پرداخت کرده، لذا ولواینکه چنین قیمتی از بهای مندرج در پروفورما (۲۳۰، ۷۳ دلار) بیشتر بوده، صحیح بودن بهای صورتحساب را پذیرفته است.

سه - نتیجه گیریهای دیوان

۴۳ - دیوان داوری بدوان" متذکر می شود که خواهان ادعا نکرده، و مدارک نیز نشان نمی دهد، که سند واحدی که حاوی کلیه قیود و شرایط قرارداد ادعائی فیما بین نامبرده و شرکت نفت باشد، وجود داشته است.

۴۴ - دیوان مضافاً" این استدلال خواهان را مورد ملاحظه قرار می دهد که اعتبار استنادی فی نفسه در حکم قراردادی است بین شرکت نفت و فیوتورا، و تعهد ادعائی شرکت نفت به پرداخت، از چنین قراردادی ناشی می شود. دیوان داوری با این استدلال موافق نیست. اعتبار استنادی بنا به ماهیت خود، یک وسیله پرداخت است بابت

تعهد ناشی از قراردادی که پیش از افتتاح یا در رابطه با افتتاح اعتبار استنادی منعقد شده باشد. علاوه براین، ولوینکه بتوان اعتبار استنادی را به عنوان دلیل وجود یک قرارداد اصلی و بعضی قیود و شرایط اصلی قراردادی مورد استفاده قرارداد، با اینحال برای اینکه بتواند به تهائی قرارداد مبنای که در این پرونده مورد ادعاهست محسوب شود، سندی بسیار نارسا و ناقص است.

۴۵ - خواهان به عنوان دلیل و مدرک دیگر، به پروفورما استناد می کند که به طور قطع و یقین، پیشنهادی است که در تاریخ ۱۰ آوت ۱۹۷۸ (۱۳۵۷ مردادماه) جهت فروش کابل ارائه شده است. «مذکور» تاریخ نامه قبولی ۲۸ اکتبر ۱۹۷۸ (۶ آبانماه ۱۳۵۷) است و در واقع بعد از انقضای مدت ۶۰ روز اعتبار پیشنهاد، واصل شده است. لذا، دیوان نتیجه می گیرد که هیچگونه قراردادی بر اساس پروفورما و نامه قبولی ایجاد نشده است. موضع فیوتورا نیز همین است، زیرا نامبرده به عنوان دلیل حق تغییر قیمت پیشنهادی، به انقضای مدت پیشنهاد مندرج در پروفورما استناد می کند.

۴۶ - بدینسان، دیوان باید بر مبنای مدارک و سوابق موجود تعیین کند که آیا می توان با استناد به نحوه عمل طرفین، وجود قراردادی را استباط کرد، یا خیر.

۴۷ - دیوان باید ابتدا تعیین نماید که طرفین چنین قرارداد ادعائی چه کسانی بوده‌اند؟ طبق اظهار فیوتورا، که شرکت نفت بدان معرض است، نوردون دلال فیوتورا بوده است. دیوان داوری ملاحظه می نماید که اگر چه شرکت نفت از ابتدای جریان رسیدگی حاضر به این ادعای فیوتورا ایراد گرفته، معهذا، خواهان صریحاً از ارائه هرگونه قرارداد کارگزاری بین فیوتورا و نوردون خودداری ورزیده است. دیوان براساس سوابق موجود نزد خود، با این اظهار خواهان مخالف است که رابطه کارگزاری نوردون با فیوتورا، امری بدیهی و "منطقی" است. معهذا، دیوان براین نظر است که غالب ادله و مدارک

موعید اظهار فیوتورا است. نخست اینکه، از فیوتورا به عنوان ذینفع اعتبار استادی نام برده شده است. بعلاوه، در نامه مورخ اول نوامبر ۱۹۸۰ (۱۰ آبانماه ۱۳۵۹) گسترش مسکن به وزارت نفت، گسترش مسکن به نوردون به عنوان "واسطه فیوتورا در ایران" اشاره می کند. بالاخره، این واقعیت که نوردون صادر کننده پروفورما و نیز سفارش خرید بوده، بیشتر موعد استدلال خواهان است تا نافی آن. در نتیجه، دیوان نتیجه می گیرد که نوردون در معامله مورد بحث در این پرونده، به نمایندگی فیوتورا اقدام کرده است. بنابراین، از آنجا که فیوتورا مالک ادعاست، دیوان صلاحیت رسیدگی به ادعا را دارد.

۴۸ - شرکت نفت مضافا" انکار می کند که وی طرف هرگونه قراردادی با فیوتورا بوده است. نامبرده اظهار می دارد که گسترش مسکن به عنوان پیمانکار مستقل عمل کرده است و نه به عنوان عامل شرکت نفت. دیوان داوری بر این نظر است که رابطه حقوقی بین شرکت نفت و گسترش مسکن را نمی توان با سوابق موجود بطور وضوح تعیین کرد. همانطور که در پرونده فیوتورا ترپدینگ اینکورپوریتد و سازمان آب و برق خوزستان، حکم شماره ۳-۳۲۵-۱۸۷، ص ۱۸ (۱۹ آوت ۱۹۸۵ / ۲۸ مردادماه ۱۳۶۴) خاطر نشان گردیده:

از نظر حقوقی مابین یک عامل و یک پیمانکار مستقل نمی توان صرفاً از روی شیوه کار آن موسسه تمایز قابل شد. یک عامل ممکن است با نهایت استقلال عمل کند، در حالیکه اگر ترتیبات قراردادی نسبتاً پیچیده ای در میان باشد، چه بسا یک پیمانکار مستقل از موسسه ای که بدآن خدمت می کند، قابل تمیز نباشد.

معندا، دیوان بر این نظر است که مدارک تسلیمی به دیوان برای تأیید ادعای خواهان، مبنی بر اینکه شرکت نفت ذینفع اصلی در طرف دیگر قرارداد است، کفايت نموده و بار تسلیم ادله معارض را بر دوش شرکت نفت قرار می دهد. لکن، دیوان داوری ملاحظه

می نماید که شرکت نفت قرارداد شماره سی سی ۷۵۷ را که حسب ادعا دیوان را قادر می ساخت موقعیت گسترش مسکن را در برابر شرکت نفت تعیین نماید، تسلیم نکرده است. از اینرو، دیوان نتیجه می گیرد که خوانده‌از عهده ارائه دلیل برآورده و برآساس مراتب فوق، دیوان این استدلال خواهان را که دعوای پرونده حاضر متوجه شرکت نفت است و نه گسترش مسکن، می پذیرد. بالنتیجه، خدشهای به صلاحیت دیوان وارد نشده است.

۴۹ - راجع به شرایط خود قرارداد ادعایی، نظر دیوان اینست که مدارک موجود نزد دیوان وجود توافق بین طرفین در رابطه با قیمت فروش کابلها را بنحو قاطعی مدلل نمی سازد. معهذا، دیوان ملاحظه می نماید که این سوابق و مدارک حاوی هیچگونه ایراد و اعتراض قبلی از جانب شرکت نفت نسبت به اختلاف قابل توجهی که بین قیمت پیشنهادی و قیمت مندرج در صورتحساب وجود دارد، نیست. بعلاوه، شرکت نفت در هیچ مرحله‌ای از جریان رسیدگی حاضر ایرادی به افزایش قیمت نگرفته و حتی ادعا نکرده که قیمت صورتحساب معقول نیست. بعلاوه، در وضعیت مشابهی، شرکت نفت بهای مندرج در صورتحساب ترانسفورمرها را که از قیمت پروفورماهای اولیه بیشتر بود، پرداخت کرد. بر اساس مراتب پیش گفته، دیوان نتیجه می گیرد که از نحوه رفتار شرکت نفت منطقاً می‌توان چنین استنباط کرد که قیمت مندرج در صورتحساب را تلویحاً پذیرفته است.

۵۰ - دیوان داوری ملاحظه می نماید که خواهان کلیه قیود و شرایط قرارداد ادعایی را یکایک ذکر نکرده است. دیوان نتیجه گرفته است که پروفورما، نامه قبولی و اعتبار اسنادی، از جمله اصلاحیه‌های آنها، به خودی خود اسناد تشکیل دهنده قرارداد به شمار نمی روند. معهذا، این اسناد بر قیود و شرایط اساسی یک قرارداد فیما بین طرفین دلالت می کنند. دیوان براین نظر است که به هر صورت، قرارداد فیما بین طرفین شامل شرایطی از جمله شرایط زیر بوده است:

الف - فیوتورا متعهد بود کابلها را طبق مشخصات و فهرست مندرج در

پروفورما برای شرکت نفت تهیه نماید.

ب - فیوتورا می بایست تا اول دسامبر ۱۹۷۹ (۱۰ آذرماه ۱۳۵۸) ترتیب حمل کالاهای را بر اساس سی اند اف بندر شاهپور یا خرمشهر می داد.

ج - قیمت فروش ۵۲۰،۴۰۱ دلار امریکا بود.

د - شرایط پرداخت بدبینقرار بود که ۲۰ درصد بهای فروش می بایست پیشایش تادیه و ۸۰ درصد بقیه با صدور براتی در قبال اعتبار اسنادی و طبق شرایط مندرج در آن، پرداخت شود.

۵۱ - براساس مراتب پیش گفته، دیوان نتیجه می گیرد که اگر چه طرفین مقید به هیچگونه قرارداد کتبی نبوده‌اند، با اینحال هر دو بنحوی رفتار کرده‌اند که قراردادی جبهت فروش و خرید کابلها بین ایشان به وجود آمده است.

۵۲ - طرفین راجع به اینکه برخی قیود و شرایط دیگر نیز قسمتی از قرارداد را تشکیل می‌داده یا نمی‌داده و اینکه یکی از طرفین آنرا نقض کرده یا نکرده، اختلاف نظر دارند.

۵۳ - بنابر اظهار شرکت نفت، که فیوتورا بدان معرض است، فیوتورا با جایگزین ساختن سیت به جای سازنده ای که بدوا" برای تولید کابلها تعیین شده بود، یعنی آلفا کاوی، یکی از شروط قرارداد را نقض کرده است. معنداً، دیوان معتقد است که حتی اگر جایگزینی سیت با آلفاکاوی نقض قرارداد توسط فیوتورا تلقی شود، شرکت نفت ادعا نکرده که این مورد تخلف قراردادی باشد ورود خسارتی شده باشد. نظر دیوان اینست که چنین تخلفی به هر صورت از نظر ماهیت آنچنان مهم نبوده که شرکت نفت را از تعهدات قراردادی خویش معاف و مبری سازد.

۵۴ - دیوان با این ادعای شرکت نفت که آزمایش کابلها پیش از حمل جزو شروط قرارداد

بوده، مخالف است. گرچه اعتبار اسنادی اولیه ای که شرکت نفت به نفع گسترش مسکن افتتاح کرد، حاوی چنین الزامی بود، با اینحال این مطلب مدلل گردیده که شرط مزبور توسط شرکت نفت حذف شد و لذا قسمتی از قیود و شرایط قراردادی فیما بین شرکت نفت و فیوتورا را تشکیل نمی داد. به هر تقدیر، ادله و مدارک تسلیمی ثابت می کند که کابلها در واقع طبق اعتبار اسنادی اولیه بنحو مقرر مورد آزمایش واقع شدند.

۵۵ - بالاخره، شرکت نفت مدعی است که کابلها بموقع حمل نگردیده و یا وی آنرا دریافت نکرده است. دیوان داوری دریافته است که شرایط حمل بدینترتیب بوده که اجناس براساس سی اند اف بندر شاهپور یا خرمشهر تا اول دسامبر ۱۹۷۹ (۱۰ آذرماه ۱۳۵۸) واصل گردد. دیوان متذکر می شود که تاریخ بارنامه ای که حاکی از حمل کابلها است، یازده اکتبر ۱۹۷۹ (۱۹ مهرماه ۱۳۵۸) است که مدت‌ها قبل از تاریخ مقرر برای حمل، یعنی اول دسامبر ۱۹۷۹ (۱۰ آذرماه ۱۳۵۸) می باشد. علاوه براین، شرط سی اند اف بدانمعنی است که فروشنده باید هزینه ها و کرایه لازم جهت حمل کالاها به مقصد تعیین شده را پردازد، لکن پس از آنکه کالاها در بندر مبدأ وارد کشتی شدند، ریسک تلف شدن یا ورود خسارت به کالا از فروشنده به خریدار منتقل می گردد. اسناد حمل حاکی است که کابلها جهت حمل توسط موسسه حمل قبول شد و کرایه تا مقصد خرمشهر قبل "پرداخت گردید. اگر چه این مطلب برای دیوان محرز است که شرکت نفت عملان" قادر نشد از کابلها استفاده کند، زیرا که کابلها ده ماه پس از حمل در بندر خرمشهر تخلیه گردید و مقامات شرکت نفت در تبران از ورود آنها به خرمشهر پیش از درگیر شدن خرمشهر در جنگ بین ایران و عراق، مطلع نبودند، با اینحال، این واقعیات با توجه به قیود و شرایط قرارداد فروش، شرکت نفت را از تعهد خویش به پرداخت مبلغی نمی نماید.

۵۶ - در خاتمه، به نظر دیوان شرکت نفت موافقت کرد که کابلها را از فیوتورا بخرد، کابلها طبق مشخصات تولید و به شرح مقرر در قرارداد برای شرکت نفت ارسال گردید. از اینرو، فیوتورا شرایط قرارداد را ایفا نمود و بالنتیجه، طبق قرارداد استحقاق دریافت مبلغ تادیه نشده صورتحساب، یعنی ۴۱۶،۳۲۱ دلار آمریکا را دارد.

۵۷ - هیچیک از طرفین استدلال نکرده است که غیر از رقم ۱۰۴،۰۸۰ دلار تخصیصی به کابلها از محل ۱۴۸،۴۵۶/۴۰ دلار (یا ۲۰ درصد) پیش پرداختی که بدوا" بابت چهار نوع کالا (از جمله کابلها) تادیه شده بود، باید از رقم ۵۲۰،۴۰۱ دلار مندرج در صورتحساب، رقمی دیگر نیز کسر شود. یک مبلغ ۱۷،۸۱۶ دلار دیگر از پیش پرداخت یاد شده به فروش ترانسفورمر اختصاص یافته است. بدینسان، مبلغ ۲۶،۵۶۰/۴۰ دلار آمریکا از پیش پرداخت مذکور باقی می ماند. هیچیک از طرفین راجع به این رقم اظهار نظری نکرده است، لیکن با توجه به رای دیوان در این پرونده (رجوع شود به پاراگراف ۶۵ زیر)، دیوان لزومی به اتخاذ تصمیم راجع به این مساله نمی بیند که آیا رقم ۲۶،۵۶۰/۴۰ دلار باقیمانده از پیش پرداختی که خواهان دریافت کرده، می تواند تاثیری در مبلغ استحقاقی خواهان در این پرونده بگذارد، یا نه؟

ب) دارا شدن غیرعادلانه

۵۸ - به عنوان مبنای دیگر ادعا، فیوتورا به فرضیه دارا شدن غیرعادلانه استناد می کند. نتیجه کیری دیوان در مورد مبنای قراردادی ادعای حاضر، تکلیف این مبنای ثانی ادعا را معلوم ساخته است.

ج) استرداد خواسته از بnk آو امریکا

یک - واقعیات

۵۹ - از لوایح تسلیمی در جریان رسیدگی چنین بر می آید که در ۶ آوریل ۱۹۸۲ (۱۷ فروردین ماه ۱۳۶۱) فیوتورا دعوایی علیه بnk آو امریکا در یک دادگاه ایالات متحده اقامه کرد. در دعوای مزبور فیوتورا مدعی شده است که بnk آو امریکا پیش از تاریخ ۱۴ نوامبر ۱۹۷۹ (۲۳ آبانماه ۱۳۵۸) از بانک مرکزی به عنوان بانک صادر کننده و یا از خوانده به عنوان طرف حساب، اجازه نگرفته که در قبال ارائه اسناد و مدارک تعیین شده در اعتبار اسنادی توسط فیوتورا، وجه اعتبار اسنادی را بوى پردازد و بدینسان مرتكب سهل انگاری و مسامحه شده است. در تاریخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۸۳ (۷ مهرماه ۱۳۶۲) حکمی به نفع خواهان جبهت پرداخت عین مبلغ مورد ادعای فیوتورا در پرونده حاضر، یعنی ۴۱۶،۳۲۱ دلار امریکا، همراه با بهره متعلقه صادره گردید. بnk آو امریکا در هفتم اکتبر ۱۹۸۳ (۱۵ مهرماه ۱۳۶۲) مبلغ حکم را پرداخت کرد.

دو - اظهارات طرفین

۶۰ - فیوتورا مدعی است که حق دارد نزد دیوان طرح دعوای کند، به این دلیل که می توان برای خواسته واحدی دو دعوای به طور همزمان یا متواتی مطرح کرد، مشروط بر آنکه دو دعوای مورد بحث، بر دو سبب متفاوت استوار باشد، که بنا به اظهارات وی چنین امری در اینجا مصدق می یابد. معهذا، فیوتورا اعتراف می کند که غیر منصفانه است یک خواسته دوبار وصول شود. فیوتورا مدعی است که چنانچه در دعوای مطروح نزد دیوان حاکم شناخته شود، به موجب قانون حاکم و طبق توافقش با بnk آو امریکا،

موظف است مبلغ دریافتی را حداکثر تا رقمی که بenk آو امریکا در اجرای حکم (دادگاه ایالات متحده) پرداخت نموده، به بانک یاد شده منتقل نماید. هر مبلغ دریافتی مازاد برآن، بالمناصفه بین فیوتورا و بnk آو امریکا تقسیم خواهد شد. بالاخره، فیوتورا اظهار می دارد که چنانچه دیوان رائی غیر از پرداخت مبلغ ادعا صادر کند، موجب خواهد شد که خوانده غیر عادلانه دارا گردد، زیرا این واقعیت که فیوتورا توانسته پول خود را از شخص ثالثی بگیرد، خوانده را از تعهد پرداخت قیمت کالائی که مطابق قراردادش با فیوتورا دریافت نموده، معاف نمی سازد.

۶۱ - شرکت نفت با استناد به اینکه به هر حال فیوتورا نمی تواند مجاز باشد خواسته واحدی را دوبار وصول کند، به ادعا ایراد می گیرد.

سه) نتیجه گیری دیوان

۶۲ - دیوان داوری کلا" با این ادعای فیوتورا موافق است که صاحب دعوى حق دارد دعوايی را بر مبنای دوسبب متفاوت تعقیب کند، ولو اینکه خواسته یکی باشد. در مورد حاضر، دعوای مطروح علیه بnk آو امریکا اساساً بر قرارداد منعقد با شرکت نفت یا اعتبار اسنادی استوار نبوده، بلکه دعوايی است مبتنی بر اهمال و قصور بnk آو امریکا در اجرای وظایفش نسبت به فیوتورا. معدنک، دعوای تقصیر مزبور ناشی از اوضاع و احوالی است که هم از نظر ماهوی و هم از لحاظ حقوقی به پرونده حاضر مربوط می شود. دعوای مطروح علیه بnk آو امریکا گرچه نه منحصراً، لکن به میزان زیادی بر این واقعیت مبتنی بود که در هنگام صدور حکم (دادگاه ایالات متحده) فیوتورا نتوانسته بود از طریق اعتبار اسنادی یا به طریقه دیگری، پول خود را از شرکت نفت وصول کند. به عبارت دیگر، چنانچه فیوتورا پیش از رسیدگی به دعوایش علیه بnk آو امریکا، در این دیوان حاکم شناخته می شد، حکمی که بابت ادعای خود در این دیوان تحصیل می نمود،

به حال از میزان زیان وی می‌کاست. معندا، در اوضاع و احوال حاضر، نظر دیوان اینست که گرچه حکمی که فیوتورا تحصیل کرده، به تعهدات شرکت نفت خاتمه نمی‌دهد، با اینحال عملاً بدانمعنی است که فیوتورا متحمل خسارati نشده است. لذا، دیوان به موجب اصل (actio non datur non damnificato) "کسی که متضرر نشده حق طرح دعوی ندارد"، نتیجه می‌گیرد که فیوتورا دیگر سببی جهت طرح دعوی درجریان رسیدگی حاضر ندارد. اگر هم نامبرده در هنگام ثبت ادعای حاضر در دیوان سببی برای طرح دعوا می‌داشت، چنین سببی با رویدادهای بعدی منتفی گردید. علاوه براین، فیوتورا معتبر است، و دیوان نیز با این مطلب موافق است، که منصفانه نیست فیوتورا مجاز شناخته شود خواسته خود را هم بموجب ادعای حاضر و هم طبق حکم (دادگاه ایالات متحده) وصول کند.

۶۳ - فیوتورا راجع به اینکه چرا هنوز حق استرداد خواسته ادعای مطروح در دیوان را دارد، دو دلیل ذکر می‌کند. استدلال اول وی اینست که توفیق وی در این دیوان منجر به وصول مضاعف خواسته نخواهد شد، زیرا وی هم به موجب قانون حاکم و هم طبق قرارداد موظف است مبلغ وصولی را (تا رقمی که در اجرای حکم دادگاه ایالات متحده پرداخت شده) به بنک آو امریکا منتقل نماید. دیوان نمی‌تواند استدلال فیوتورا را بپذیرد. قطع نظر از این واقعیت که مدرک قرارداد ادعائی با بنک آو امریکا موجود نیست، و صرفنظر از این واقعیت که فیوتورا تعهدات قانونی ادعائی خویش در قبال بنک آو امریکا را ثابت نکرده، دیوان براین نظر است که فرضیه فیوتورا این تاثیر متضاد و غیرقابل قبول را بدبیال خواهد داشت که بنک آو امریکا غیرعادلانه دارا می‌شود. بنک آو امریکا حق ندارد خساراتی را که ملزم بوده طبق حکم یک دادگاه صالح ایالات متحده به فیوتورا پرداخت کند، از کس دیگری مسترد نماید و حق دریافت مبلغ اعتبار اسنادی که پرداخت نکرده را نیز، ندارد. به هر صورت، به نظر دیوان نمی‌توان حساب تضمینی را برای دارا کردن غیرعادلانه یک شرکت امریکائی که طرف دعوای مطروح در این دیوان نیز

نمی باشد، مورد استفاده قرارداد.

۶۴ - استدلال دوم فیوتورا مبنی بر اینکه رد ادعای وی در این دیوان منجر به داراشدن غیرعادلانه شرکت نفت خواهد شد و لذا فیوتورا مستحق خواسته مورد ادعاست، مقاعد کننده نمی باشد. استدلال مزبور بیشتر به مسائل اخلاقی مربوط می شود تا به اعمال اصل دارا شدن غیرعادلانه، و ملاحظه مسائل اخلاقی به وضوح خارج از حیطه وظایف این دیوان است. راجع به فرضیه دارا شدن غیرعادلانه، دیوان داوری خاطر نشان می سازد که با توجه به وضعیت فعلی امر، فیوتورا متهم خسارته نشده و این واقعیت فی نفسه وی را از استناد موقیت آمیز به فرضیه مزبور منوع می سازد. مضافاً دیوان ذکر این مطلب را نیز بی مناسبت نمی داند که شرکت نفت هیچگاه واقعاً "فایده‌ای از کابلها نبرده است.

۶۵ - براساس مراتب پیش گفته، و علی رغم این نتیجه گیری دیوان که شرکت نفت طبق قرارداد مسؤول پرداخت بهای کابلها به فیوتورا است، دیوان داوری نمی تواند حکم به پرداخت چنین مبلغی به نفع فیوتورا بدهد، زیرا فیوتورا سببی برای طرح دعوا در پرونده حاضر ندارد. در نتیجه، دیوان ادعای فیوتورا را مردود می شناسد.

چهارم - هزینه ها

۶۶ - هر یک از طرفین باید هزینه های داوری خود را متتحمل گردد.

پنجم - حکم

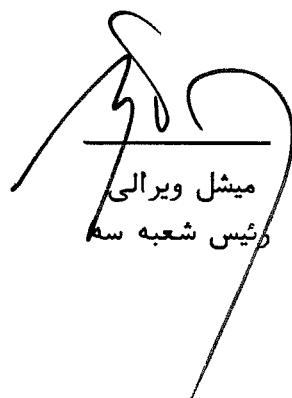
۶۷ - به دلایل پیش گفته،

دیوان به شرح زیر حکم صادر می کند:

الف) ادعای فیوتورا تریدینگ اینکورپوریتد مردود شناخته می شود.

ب) هر یک از طرفین باید هزینه های داوری خود را متحمل گردد.

لاهه، بتاریخ ۱۹۸۶...!کیو..... آ.ب.آ.ب.ا.ن.م.ا.ه.. ۱۳۶۵

بنام خدا

پرویز انصاری معین

نظر موافق

Charles Brane

چارلز ان. براؤئر

نظر مخالف